GAZETA LWOWSKA.

W Piątek **№ro. 45.** 22. Kwietnia 1825

WIADOMOŚCI KRAIOWE.

— Ze Lwowa. —

Przy Ces. Król. Sądzie Szlacheckim Lwowskim, iest do obsadzenia Urząd Protokolisty Rady, z roczną pensyą 800 ZR. i z prawem posunięcia się do wyższey pensyi 900 ZR. — Życzący sobie otrzymać to mieysce, maią prośby swoie dowodami zdatności wsparte, albo bezpśrednio do C. K. Sądu Szlacheckiego Lwowskiego, lub ieżeliby który z tychże iuż zostawał na iakim Urzędzie tedy przez swego przełożonego, w czterech tygodniach, od dnia pierwszego umieszczenia niniejszego Konkursu, w Gazecie, rachować się maiących, podawać.

— Z Wiednia. —

N. Pan raczył swego rzeczywistego taynego Radcę, Alfreda Xięcia Schoenburga mianować nadzwyczaynym Posłem i pełnomocnym Ministrem na Dworze Wirtembergskim, tudzież swego Podkomorzego i byłego Sprawuiącego interesa w Sztokolmie, Franciszka Hrabiego Kolloredo, nadzwyczaynym Posłem i pełnomocnym Ministrem na Dworze Duńskim.

Obywatel, niechcący być wymienionym, aby Oyczyznie swoiéy dał dowód wdzięczności, ofiarował Prezydyium rady woienney zbiór portretów rytych na miedzi i kamieniu, lub rzniętych na drzewie, lub ręką robionych, wystawiaiących Monarchów, Xiążąt, Wodzów, Polityków, Artystów i rozmaitych sławnych ludzi, poświęcaiąc takowy dla iednego z istnieiących iuż woyskowych kształcących institutów z wolnością dalszego przez toż Prezydyium rady woienney przeznaczenia. Prezydyium wspomnione z uwagi, że ten ważny zbiór, naystósownieyszy dla wielkiego instytutu woyskowego, za zezwoleniem Arcy-Xięcia Jana iako Jeneralnego Dyrektora Akademii woyskowéy w Wiedeńskim Neustadzie, takowy pomienionéy Akademii oddało.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Chiny.

Rząd chiński zwrócił uwagę na teraźnieyszą woynę w Indyiach wschodnich przeciwko Birmanom. Gazeta Rządowa Pekinu zawiéra rozkaz założenia kilku twierdz na południowo zachodnéy granicy Państwa, która, iak to pismo wyraża, mogłaby być od złoczyńców i burzycieli zagrożoną.

Wielka Brytaniia i Irlandyia.

Oto iest istotna treść biln dotyczącego się emancypacyi Katolików, który na posiedzeniu Izby Niższey w d. 23. Marca poraz piérwszy był przeczytany:

Bil oświadcza, że następstwo Tronu protestanckie, Kościół biskupi Anglii i Irlandyi, iak i Prezbiteryiański Szkocyi, są nazawsze i nietykalnie ustalonemi. Przypomina oświadczenia przeciwko transsubstancyiacyi, wzywaniu Świętych i Mszy, które ściągaią się tylko do spraw duchownych, w żadnym sposobie niemaią szkodliwego wpływu na wierność poddanych; oświadcza także, że Katolicy nie wzbraniali się nigdy złożyć przysięgi, któréy po nich wymagano, wyiąwszy przysięgi supremacyi, miasto którey bil następuiącą przysięgę przepisnie:

»Slubuię i przysięgam szczérze Królowi Jegomości rzeczywiście panuiącemu być wiernym, bronić go ze wszystkich sił moich przeciwko wszelkim spiskom, wszystkim zamachom, któreby przeciwko Jego Osobie, Jego Koronie lub godności mogły być uczynione, i wszystkich moich sił użyć, aby Królowi Jegomości, Jego dziedzicom i następcom odkryć wszystkie zdrady i spiski, któreby przeciwko onym były knowane; ślubuię wiernie wszystkiemi siłami moiemi Następstwo Tronu utrzymywać, wspierać i bronić, które to Następstwo, podług pewnego aktu maiącego tytuł:

»Akt, zmierzaiący do tego, aby Koronie zakreślić granicę, i zapewnić prawa i swobody poddanych,« ograniczone iest na osobę Xiężny Zofii; Elektorowéy i owdowiałéy Xiężny Hannowerskiéy, i iéy dzieci, którzy będą Protestantami; zrzekaiąc się zupełnie wszelkiego posłuszeństwa i wierności względem każdéy innéy osoby, która rościłaby sobie prawo do Korony Królestwa, lub twierdzić chciała, że ma do tego prawo; i przysięgam, iż zasadę mieniącą być słusznie, aby iakąkolwiek osobę pod pozorem kacerstwa zamordować

)(

lub zniszczyć, odrzucam i pogardzam nią iako bezbożną i chrześciianina niegodną; równie zasadę bezbożną i Chrześciianina niegodną, że słowa danego kacerzowi lub niewiernemu niepotrzeba dotrzymać. Oświadczam daley, iż odrzucam i nienawidzę zdania, niebędącego żadnym artykułem moiey wiary, iżby przez Papieża i iego Radę, lub przez każdą inną Władzę Stolicy Rzymskiey, słowem przez iakąkolwiek Władzę exkommunikowane osoby, przez swoich poddanych, lub iakąkolwiek osobę z godności iakiey złożone lub zamordowane być mogły; i ślubuię, iż żadney zasady, teyże natury, lub przeciwney temu, co to oświadczenie zawiera niechcę utrzymywać ni wspierać; oświadczam także, że niewierzę, aby Papież Rzymski, lub iakikolwiek zagraniczny Xiąże, Prałat, Państwo lub Monarcha w tém Królestwie pośrednio, lub bezpośrednio, publicznie lub potaiemnie, miał iakiekolwiek sądownictwo, moc, władzę, świecką lub duchowną posadę; i ganię, odrzucam i wyprzysięgam się uroczyście wszelkiego zamiaru obalenia rzeczywistego Kościoła, i zaprowadzenia na tomiast Kościoła Rzymskiego. Przysięgam uroczyście, iż nigdy niechcę wykonywać prerogatywy, do którey iestem lub bym mógł być upoważniony, aby Religiią protestancką i Rząd protestancki tego Królestwa niepokoić; i w obecności Boga przysięgam, iż to oświadczenie i wszystkie części, z których się składa, czynię w prostém, naturalném i zwyczaynem znaczeniu słowa, bez dwóchznacznego wybiegu, lub warunku, lub zastrzeżenia w myśli, bez zezwoloney dyspensy od Papieża lub iakiey Władzy Stolicy Rzymskiey, lub iakieykolwiek bądź osoby, niewierząc bym przed Bogiem lub ludźmi od tey przysięgi lub iakieykolwiek teyże części był wolny lub mogł być uwolniony, chociażby Papież, lub kto inny, lub iakakolwiek Władza, wspomnioną przysięgę, za nieważną, i za niewykonaną ogłosić miała. Tak mi Boże pomóż!«

— Osoba, która tę przysięgę w takim sposobie wykona i podpisze, ma być zdolną, wszystkie prawa urzędy, i swobody, osiągnąć, posiadać i używać w tey samey rozciągłości i skuteczności i w każdym względzie, iakby taka osoba wspomnioną przysięgę supremacyi złożyła i podpisała z zastrzeżeniem niżey następuiących przepisów. — (Tu następuią rozporządzenia, dotyczące mianowania na godności kościelne, Kościoła katolickiego Irlandzkiego i stosunków między tą wyspą a Stolicą rzymską. Bulle i inne urzędowe dokumenta, które z Rzymu nadeydą, podlegać maią kommissyi z Biskupów, którą Król mianowić będzie. i. t. d.)

Dokończenie wyimków z Mowy (przerwaney w Numerze 43ciem Gazety naszey) w którey Prezydent kontroli handlowey P. Huskisson, na posiedzeniu Izby Niższey w d. 21. Marca rozwinął swoy nowy system względem handlu Rządu Angielskiego z iego osadami:

»Miasto Glasgów opierało się wtedy dozwoleniom, które Irlandyi nadać chciano, pod pozorem, że handel cukrem iest dziedicznym prawem Glasgowa. Manchester mniemał, że te dozwolenia są nieiako niezgodne z wiernością dla Króla. Mieszkańcy Liverpoolu twierdzili, że te nowości tylko do tego zmierzaią, aby ich miasto zubożyć. A przecie, gdy grożący stan Irlandyi tego środka koniecznie wymagał, właśnie miasto Liverpool, naywiększe z tego miało korzyści.«

»Jeśli Irlandyia z wolności handlu niemiała tyle korzyści, iakbyśmy sobie życzyli, to pochodzi z okoliczności, które z handlem niemaią związku. Możnaż atoli zaprzeczyć, że rozdział Ziednoczonych Stanów Ameryki północney z Anglią, względnie handlu Angielskiego, niemiał dla ostatniego Państwa nayszczęśliwszych skutków? Czemużbyśmy niemieli mieć tych samych korzyści z osad, które do nas należą, niechwytaiąc się politycznego onych rozdzielenia? Wzrastaiąca pomyślność osad, podniosłaby także pomyślność kraiu macierzystego. Dokogożby należały ich polityczne źrzódła pomocne, ich okręty handlowe, ich ludność, iak nie do kraiu macierzystego?«

»Przełożone nowe rozporządzenia nadadzą osadom korzyści polityczne a Anglii przyczynią potęgi, utrzymuiąc osady przez węzeł powszechney korzyści w przychylności do Korony Angielskiey.

»Słowem, osady maią być w tym samym sposobie urządzone iak (położone przy brzegach Angielskich) małe wyspy Jersey i Guernsey. Będą mogły z każdym narodem sprzyiaźnionym prowodzić handel, niepodlegaiąc innym ograniczeniom, iak tylko tym, które także dla W. Brytanii istnieią. To iest, że okręt, iak i ładunek, musi być własnością narodu, który takowy przewozi; zakazanym iest tylko handel broni i zapasów woiennych, i przywóz do teyże, płodów iedney osadzie właściwych, np. cukru i kawy; ostatni przepis tycze się tylko wysp cukrowych.«

»Rządy osad oznaczą podatek na obce towary, i pobierać będą dochody od tych podatków. Oprócz tego na pewnych punktach osad maią być zaprowadzone składy towarów i dotych przyymowane będą bez opłaty cła towary przechodowe, które znowu będą wyprowadzone. Przepisy handlowe między poiedyńczemi osadami, maią być te same, iakie są używane w handlu części iednego brzegu z drugim.

»Spodziewać się należy, że te środki spowoduią wielu kupców osiąść w osadach, że wtedy liczba białych powiększy się, i przesto posiadłość

osadj dla Angli będzie niezawodnie więcey zapewnioną. «

» Minister oswiadczył ieszcze, iż ma zamiar pozwolić na przywoż zboża z Kanady za opłatą blisko 6 franków od 8 mac miary Winchestru, czyli blisko 225 Kilogramów. Sciągnął ón uwagę Izby na potrzebę uczynić dla Kanady, maiącey miliion mieszkańców, wszystko, co zawisłość tey osady od Anglii, uczynić dla niey może nietylko znośnem ale nawet korzystnem. Tak wszystko, co zamyślamy dla innych osad postanowić, musi być zdziałanem nie równie z mocnieyszych powodów dla tak ważney osady iak Kanada.«

»Minister zapowiedział także zamiar, zmnieyszyć pobieranie cła wchodowego od cukru z osady angielskiey Wyspy Francuzkiey (na brzegach południowo wschodnich Afryki) i na ten cukier z teyże osady takie same nałożyć opłaty, iak na cukier pochodzący z oasad Amerykańsko-Angielskich.«

Izba przyięła chętnie pomienione przełożenia, i sama nawet oppozycyia nie mogła onym przeczyć.

Obiedwie Izby Parlamentu odroczyły się w d. 31. Marca, Izba Wyższa na d. 13. a Niższa na d. 14. Kwietnia.

Pan Kanning był wprawdzie znowu obecny posiedzieniom Izby Niższey w dniu 29go i 30. Marca i wniósł w teyże na odroczenie do 14. Kwietnia, atoli zdawał się być bardzo osłabionym, i nie mogł mówić głośno.

Rzeczpospolita Mexykańska mianowała swym Posłem przy Dworze tuteyszym Margrabiego l'Aportado iednego z nayznakomitszych właściceli kopalni w tamteyszych stronach. P. Michelena, który dotąd ten urząd piastował, udaie się w szczególnych zleceniach do Rzymu. Obadwa byli Członkami hiszpańskich Kortezów, i niegdyś prosili Króla Ferdynanda VII. o zezwolenie, aby ieden z braci Królewskich udał się do Mexyku, dla obięcia tronu stosownie do umowy zawartey między Jenerałem Odonoju a Iturbidem. Proiekt ten, iak wiadomo, odrzucony został.

Stan zdrowia Jenerała Miny ma być bardzo niebezpieczny, i za radą Sir Asthley Coopera, ma używać wód morskich.

Gibraltar opatruią teraz mocno w zapasy woienne i żywności.

Francyia.

Król dawał w d. 2. Kwietnia różnym osobom posłuchanie i pracował z P. Villelem; w d. 4. Kwietnia przewodniczył w radzie Ministerialney, na którey był obecny także Delfin. W d. 31. Marca wieczorem miał prywatne posłuchanie Poseł Rossyyski Hrabia Pozzo di Borgo.

W d. 2. Kwietnia złożył P. Villele Izbie Parów przyiętą w Izbie Deputowanych ustawę o prowizyiach wieczystych, i wspierał ią długą mową. Odesłano ią zaraz do biór, a w d. 6. miała być wyznaczona Komissyia do iéy rozbioru. Poczem Baron Mounier zdał Izbie sprawę z 29 petycyy, ściągaiących się do wynagrodzenia emigrantów. Takowe odesłano do Komissyi upoważnioney do rozbioru tego proiektu do prawa. — Jzba Deputowanych przyięła w d. 2. Kwietnia proiekt do ustawy względem zarządu żupami na wschodzie 189 gałkami białemi przeciwko 80 czarnych.

Naynowszy oddział buletynu ustaw, obeymuie rozkaz Królewski organizacyi woyska, w którym między innemi wyrażono: Piechota składać się będzie z 6 pułków gwardyi, z 64 pułków liniowych i 20 lekkich. Każdy pułk będzie miał sztab jeneralny i 3 bataliony, każdy z tych złożony będzie z 8 kompanii. Batalion mieć będzie podczas woyny 937, w pokoiu 601 ludzi. Jazdę stanowić będą 2 pułki grenadyierów, 2 kiryssyierów, 1 dragonów, 1 strzelców, 1 ułanów i 1 pułk huzarów gwardyi. Daley 2 pułki karabinierów, 10 kiryssyierów, 12 dragonów, 18 strzelców i 6 huzarów. Każdy znowu z tych pułków składa się ze sztabu ieneralnego i 6 szwadronów. Każdy szwadron gwardyi podczas woyny ma 152 ludzi i 153 koni, w pokoiu 120 ludzi i 119 koni. W Jeździe ciężkiey 150 ludzi i 141 koni w woynie, i 118 ludzi i 101 koni w pokoiu; w lekkiey 166 ludzi i 157 koni w woynie, i 118 ludzi i 101 koni w pokoiu. Artyleryia składa się z osobnego sztabu ieneralnego Artyleryi gwardyi i Artyleryi liniowey. Takowa mieć będzie 390 Oficerów, wraz z Jenerałami i Inspektorami i 560 umieszczonymi. Artyleryia gwardyi tworzyć będzie brygadę pod rozkazami Marszałka polnego. Pułk artyleryi gwardyi pieszey ma 916 ludzi w woynie a 668 w pokoiu. Pułk artyleryi konney gwardyi ma 454 ludzi i 470 koni w woynie a 382 ludzi i 357 koni w pokoiu. Artyleryia liniiowa składać się będzie z 8 pułków artyleryi pieszey, 4 pułków konney, batalionu pontonierów (1571 ludzi w woynie, 995 w pokoiu), 12 kompanii robotników, (każda po 101 ludzi w woynie, a 71 w pokoiu), z 1 kompanii rusznikarzów i 8 szwadronów pociągow. Każdy pułk artyleryi pieszey składać się będzie z 2139 ludzi w woynie i 1339 ludzi w pokoiu. Każdy pułk konney z 891 ludzi i 856 koni w woynie, a 651 ludzi i 458 koni w pokoiu. Kompaniia rusznikarzów będzie tylko podczas woyny utworzoną i mieć będzie 100 ludzi. Każdy szwadron pociągów będzie miał w woynie 1958 ludzi i 3180 koni, a w pokoiu 691 ludzi i 364 koni.

Królewska Fregata la Cybele, pod rozkazami

Kapitana okrętu liniowego Fouqué, iak iuż donieśliśmy, przybyła w d. 28. Marca z Tunetu do Marsylyi po 13 dniowéy żegludze, i wysadziła na ląd ze strony Deja Tunetanskiego na Dwór francuzki przeznaczonego nadzwyczaynego Posła, Sidi Mahmuda, wraz z iego Sekretarzem i innemi osobami do poselstwa i orszaku należącemi. Oto iest wykaz podarunków, które Dey iego Chrześciańskiéy Mości przesyła: 6 koni rosłych; z klacz rodu numidyyskiego; 2 lwy, z których samiec iest naypięknieyszy tego rodzaiu, iaki tam mógł być kiedy widzianym; 4 czarne strusie; 4 kóz (*Gazelle*); 2 owiec z Gwinei. Ostatnie różnią się swoim wzrostem, gładkiem runem, i bardzo cienką wełną, którą co rok zrzucaią; 6 młodych kóz dzikich pięknéy rasy, z których 2 czarnych 2 białych a 2 brunatno czerwonych; 24 kołder z przedniéy wełny Dżerydckiéy; chustki, zasłony, pasy, piękne tureckie siodło; dwie skóry lwie, 2 tygrysie, kufer napełniony flaszeczkami oleyków różanych, żasminowych i t. d.; puszki z perfumami, i bogaty stróy Maurów dla Delfinowéy.

Podczas obrzędu w Wielki Czwartek, trzynastu czerwono ubranych chłopców zastępowało mieysce Apostołów. Po umyciu onym nog przez Króla posadzono ich u stołu; Król i Delfin podawali im potrawy, a w końcu do woreczka, z których każdy miał na szyi, włożyli im po 13 sztuk pięciofrankowych.

Gwiazda pisze: Jak słychać koronacyia przeznaczona iest na 12. Czerwca. Przyczyna téy zwłoki nie pochodzi z przygotowań; tak w Reims iak w Paryżu pracowano dzień i noc, aby do dnia 15. Maia było wszystko gotowe. Atoli gdy teraz okazuie się, że posiedzenia Izb nie mogą być do tego czasu skończone, tedy nie potrzeba myślić o innéy przyczynie. Nadto Czerwiec więcéy zapewnia pogody, Z Paryża ma być powołanych na koronacyią 300 ludzi gwardyi narodowéy.

Począwszy od d. 1. Kwietnia odchodzić i przychodzić będzie codziennie z Londynu do Kaletu parowy pocztowy statek wyiąwszy Niedziele; każdy z takich parowych statków ma siłę 80 koni i podróż trwać będzie godzin iednaście.

Znany Maubrueil, graiący przed kilkoma laty główną rolę w sprawie o kradzież kleynotów z korony Westfalskiéy, został w d. 2. Kwietnia w Paryżu zatrzymany i do Prefektury policyi zaprowadzony. Pewien dziennik mówi, że tegoż samego dnia rano podał prośbę do Izb.

Margrabia de Bonnay, Par Francyi, Minister Stanu i Gubernator Fontaineblu umarł w Paryżu iuż w późnym wieku.

Szwaycaryia.

Ze wszystkiem Ciałem dyplomatycznem w Paryżu, okolnikiem Ministra spraw zewnętrznych z d. 27. Lutego został także sprawuiący interesa Szwaycarskie P. Tschan zaproszony, aby był obecny w Maiu koronacyi w Rheims. P. Tschan będzie na téy uroczystości iako świadek i zastępca Związku Szwaycarskiego.

Niemcy.

W Darmsztadzie, podług gazety Stuttgardzkiéy został aresztowany w d. 25. Marca adwokat Sądu Nadwornego Rühl, przyiaciel adwokata Sądu Nadwornego Hoffmana na rozkaz Sądu nadwornego W.-Xięcia; papiery iego zapieczętowano, i rozpoczęto śledztwo. Tymczasem dotąd tylko domowy ma areszt.

Podług wykazu dochodów i wydatków kassy długi umarzaiącéy, przełożonego drugiéy Izbie Stanów W. Xięstwa badeńskiego, stan długów Państwa zmnieyszył się przez umorzenie w roku rachunkowym 1821 — 1822 o 635,903 ZR. 16 kr., 1822 — 1823 o 429,781 ZR. 1/2 kr. i 1823 — 1824, o 217,750 ZR. 50 1/2 kr. Istotny stan bierny po odciągnieniu powyższego umorzenia, i po odciągnieniu stanu czynnego był w d. 1 Czerwca 1824 13 mil 356,187 ZR. 3 1/2 kr.

Królestwo Polskie.

— *Z Warszawy d. 15. Kwietnia.* —

N. Cesarz Rossyyski, Krol Polski przybyć ma d. 27. b. m. do Stolicy tego Królestwa.

Kancelaryia Sekretaryiatu Stanu Królestwa Polskiego przybyła tu w dniu 9. b. m. z Petersburga.

Listy kupieckie donoszą, że w Portach Baltyckich podniosła się cena towarow kolonialnych a szczególniey Kawy i Cukru. (W Parlamencie Angielskim ieszcze niebyło mowy o bilu zbożożowym.)

Rossyia.

Tuteyszy komitet centralny ku wsparciu powodzią uszkodzonych odbiera wciąż liczne wsparcia. Nayznakomitsze pomiędzy niedawno nadesłanemi były 20,000 rubli od małoletnich Xiążąt Alexandra i Piotra Holsztyńsko Oldenburgskich, 32,095 rubli od osób, poselstwo nasze w Paryżu składaiących, 135 Zp. z Warszawy i t. d.

Xiążę Oranii, następca Tronu Niderlandzkiego ziechał do Petersburga w d. 19. Marca.

Redakcyia Józefa Bensy; Druk Pillerów.